مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

عبدالقیوم میرزاده

۲۰۲۱/۰۵/۰۵

مختصری در بارهٔ جنبش خدائی خدمتگاران

جنبش خدائی خدمتگاران که با نام تأسیس گذار آن خان عبدالغفار خا یا باچا خان، فخر افغان، گاندی سرحد فرزند بهرام خان متولد ۲۰ جنوری سال ۱۸۹۰ میلادی در قریهٔ هشتنغر شهر پشاور عجین بوده و کارنامه هایی او بود که جنبش خدائی خدمتگاران را در منطقه و جهان منحیث یک جنبش ضد استعماری اصلاح طلب با سیاست عدم تشدد معرفی کرد که لقب فخر افغان را اعلیحضرت امان الله خان بوی تفویض کرد.
این جنبش پیآمد مبارزات آزادیخواهانهٔ پشتون های آنطرف خط دیورند در برابر ستم ها،مظالم و بیداد گری های استعماری انگلیس ها بود که در سال ۱۹۲۹ بوسیلهٔ خان عبدالغفار خان راه اندازی گردید. غفار خان به این باور بود که شرط اساسی رهایی از استعمار آگاهی و بیداری مردم میباشد و به همین منظور موصوف در سال ۱۹۱۰ در قریه هشتنغر پشاور مدرسهٔ را بنیان گذاشت که برعلاوه باسواد سازی مردم وظیفهٔ آگاهی و بیداری مردم را در قبال مظالم استعماری انگلیس عهده داربود که انگلیسها در سال ۱۹۱۵ این مدرسه را مسدود کردند. خان عبدالغفار خان بلاثر اعمال ظلم ووحشت انگلیسان با گروهی کثیری از همباورانش در سال ۱۹۲۰ به کابل مهاجرت کرد و در همین هنگام انجمن اصلاح افاغنه را در کابل تأسیس کرد که همین انجمن درسال ۱۹۲۹ بنام جنبش خدایی خدمتگاران تغیر نام داده و بنابر اینکه همه اعضای این جنبش لباس سرخ به تن داشتند بنام سرخ جامه گان یا جمعیت سرخ پوشان نیز شهرت داشتند، که این جنبش در عین زمان عضویت حزب کانگرس ملی هند را حاصل کرد و فعالیت های وسیع ضد استعماری را در سراسر مناطق پشتون نشین آنطرف خط دیورند راه اندازی کرده و در بیداری مردمان آندیار نقش و سهم فوق العاده ایفا کرد، که در برنامهٔ خدائی خدمتگاران خدمت به خلق خدا صادقانه و بدون ریا و دروغ، بدون چشم داشت به مال و مقام و شهرت،برای دفاع از ستم دیده گان در برابر ستمگران البته نه با جبر و تشدد بلکه با عدم تشدد، رضا، قناعت، عدم تعصب، محبت، شفقت، صلهٔ رحمی و بخشش با خطوط درشت حک گردیده بود وخدائی خدمتگاران جمعیت شانرا طی مرام ده فقره ای خدائی خدمتگاران خدمت به خلق خدا، عشق به وطن و وطندار، ایستادگی در مقابل ظلم و دفاع از مظلوم، تامین عدالت اجتماعی، استقلال، آزادی های مذهبی، مساوات، برابری، تحفظ حقوق شرعی و انساني بانوان، مبارزه علیه رسم و رواج های ناپسند، کار و زحمت دعوت میکردند. رهبر و اساس گزار این جنبش همچنان برای بیداری و آگاهی رسانی مردم برعلیهٔ استعماردرسال ۱۹۲۸ ماهنامهٔ پختون یا پښتون را منتشر کردکه مردم را در راه مبارزات مسالمت آمیز، عدم خشونت و زنده گی صلح آمیز ترغیب

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

میکرد. خان عبدالغفار خان بنیانگذار جنبش خدائی خدمتگاران سالهای بسیاری از عمرش را صرف دعوت مردم برای یک جنبش بزرگ سراسری پشتون با برنامهٔ عدم تشدد کرد او بخوبی میدانست که در مناطق پشتون نشین، در جائیکه برادر برادرش را با کمترین بهانه ای سر میبرد ترویج سیاست عدم تشدد کاریست با دشواری های فراوان اما او هر گز تا اخیر عمرش به این سیاست پابند بود. چنانچه جواهر لعل نهرو در بارهٔ شخصیت موصوف مینگارد:
دهکده په دهکده میرفت وبرای افراد آهنین جمعیت سرخ پوشان پایگاه به وجود می اورد. این شخص و پیروانش خاری در چشم دولت بودند. موقیعت و نفوذ او در ایالت مرزی کمتر از موقیعت و نفوذ گاندی در سراسر هندوستان نه بود. اتفاقاً در میان او و گاندی ارتباط بر قرار شد و جمعیت سرخ پیراهنان به حزب کانگرس پیوست..... بناًجمیعت سرخ پوشان و رهبر شان خان عبدالغفار خان حقی عظیمی بر جنبش ملی هند دارند.
انگلیسها بمنظورجلوگیری از فعالیت های خدائی خدمتگاران و بی اعتبار سازی شان در میان مردم دست به اقدامات استخباراتی زده و بیشتر ملا ها را زیر بهانه های مختلف برعلیهٔ خدائی خدمتگاران شوراند و پایگاه اجتماعی شانرا متزلزل ساختند. اخر الامربا وصف انکه جنبش خدایی خدمتگار منحیث رکن غیر قابل انکار حزب کانگرس ملی هند در طول دوران فعالیت های ضد استعماری اش پیوسته خواهان آزادی هند از سیطرهٔ استعمار بود و یکجا با گاندی نقش بزرگی را در راه ازادی هند ایفا کردند اما بعد از آزادی هند در سال ۱۹۴۷ میلادی درتوافقات پشت پرده حزب کانگرس تقسیم نیم قارهٔ هند را با تشکیل کشور پاکستان بدون مشوره با رهبری جنبش خدائی خدمتگاران پذیرفته که مایهٔ حیرت و تعجب فراوان خان عبدالغفار خان را فراهم کرد. این دسیسه بزرگ انگلیس ضربهٔ مهلکی بود بر پیکر خدائی خدمتگاران که بعداً با استفاده از قرآن در یک همه پرسی در برابر پشتون ها دو راه را قرار دادند الحاق به هند یا قبولی قرآن؟ و به این ترتیب داعیهٔ ازادیخواهانه ضد استعماری خدائی خدمتگاران را خدشه دار کرده و مبارزات چنین سالهٔ شان نقش برآب گردید و کشوری نا میمونی بنام پاکستان فرزند انگلیس چون زخم ناسوری در جنوب آسیا بوجود آمد.
بعد از ایجاد پاکستان جنبش خدائی خدمتگاران یا سرخ پوشان همچنان به مبارزات شان ادامه دادند و از حکومت پاکستان پیوسته طلب اعاده حقوق و آزادی های مردمان پشتون را داشتند که رهبران شان سالهای بیشماری را در زندان و تبعید بسر برده و به این ترتیب با ایجاد احزاب پشتون چون عوامی نشنل پارتی و سایرین جنبش خدائی خدمتگاران عملاً از صحنهٔ سیاسی برداشته شد. شخصیت خان عبدالغفار خان بمثابه رهبر جنبش خدایی خدمتگاران بمثابه پیشگامان مبارزات ضد استعماری در قرن بیستم کمتر از مارتین لوتر کینگ، نیلسن مانديلا و گاندی نبوده و جنبش های امروزی پشتون ها چون تحریک لبیک وجنبش تحفظ پشتون بحق ادامهٔ همان مبارزات آزادیخواهانهٔ ضد استعماری خدائی خدمتگاران میباشد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دليکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په ځير و لولئ